

Zprávy z České

Příloha

O životě v Moldavsku a návratu do Čech s Ruslanem Pluhařem

Kdo zná alespoň zběžně historii naší obce, dobře ví, že ji založili osadníci přišli převážně z východních Čech. Ruslan Pluhař se narodil v podobné vesnici – také ji založili osadníci z východních Čech. Také oni neodolali touze hospodařit na vlastní půdě a vydali se za ní do neznáma. Jeden rozdíl tu však je: jestliže vzdálenost, kterou překonali naši předkové na jižní Moravu, nedosáhla ani 100 km, ti jeho jich zdolali tisíce. Přes Ukrajinu a Krym doputovali až na moldavský venkov, kde založili svůj český Novohrad. Zhruba po stu letech zde přišel na svět i malý Ruslan. Před několika lety, tedy asi po sto padesáti letech, které jeho rod strávil v Moldávii, se ale rozhodl pro návrat do vlasti. Shodou okolností se i se svou rodinou usadil právě v České.

Nejstarší osadníci v České pocházeli z okolí Svitav, Litomyšle, Vysokého Mýta. Podařilo se uchovat v paměti, ze které obce se vypravili na cestu ti vaši?

Ze které vesnice přesně pocházíme, to nevím, ale bylo to odněkud z okolí České Třebové. Podle dochované paměti, podle toho, co vyprávěli babička a děda, odsud odešli naši předkové někdy v polovině 19. století. Ruské impérium bylo obrovské, veliké plochy kvalitní orné půdy tu zůstávaly ladem, a tak je nabízeli i cizincům.

Nad vesnicí Holuboje

U nás ve východních Čechách prý tou dobou byla velká bída, po r. 1848 nastala ve městech i na venkově hospodářská krize, takže tato příležitost vypadala opravdu lákavě. Naši předkové byli dobří hospodáři, naložili na vozy všechno své živobytí, zemědělské stroje a nářadí všeho druhu, ale i osivo, mladé stromky, sazenice vinné révy, zkrátka vše, co jen mohli potřebovat, a vyrazili směrem k Černému moři. Nejprve se usadili na Krymu.

Jak se jim zde dařilo, splnily se jejich sny?

Začátky byly těžké. Než se jim podařilo získat vlastní pozemky, najímali si je místní statkáři na práci. Pro ty byli se svými schopnostmi velkým přínosem, ale ohodnocení tomu neodpovídalo. Proč taky, kdyby se zmožli a osamostatnili, ztratili by vydatnou pomoc a levnou pracovní sílu. A tak naši živořili, žili v nedůstojných podmínkách, měli bídnou stravu a umírali na nemoci. Až si jejich situace všiml jeden krajan a vymohl jim na úřadech vlastní pozemky. Obydleli několik zpustlých osad, na dalším místě založili vlastní novou vesnici – Čechohrad. Tehdy nastal velký rozvoj této oblasti. Bohužel neměl dlouhého trvání. O úspěších krajanů se brzy donesly zprávy i domů do vlasti. Tam se stále nežilo nijak dobře, naopak r. 1866 vypukla válka s Prusy (u Hradce Králové se strhla největší bitva, která se kdy odehrála na našem území) a tak není divu, že z východních Čech začali přijíždět další osadníci. Jenže je čekalo velké zklamání: přidělená půda přestávala stačit, navíc vláda odmítla uvolňovat další pozemky. K tomu se přidalo sucho, nastal hlad, umíral dobytek, situace byla opět kritická. Pomohla šťastná náhoda – setkání se synem velkostatkáře Romaněnka z Besarábie, oplývajícího mnoha pozemky, ale také mnoha dluhy. Ten hleděl, jak přijít alespoň k ně-

Holuboje dnes

jakým penězům, a tak část své půdy v dnešním Moldavsku Čechům výhodně nabídl ke koupi.

Konečně happyend?

Ne tak docela. Na cestu se tehdy vydalo asi 70 rodin. Když dorazily na místo, zažily mírně řečeno rozčarování. Místo úrodných lánů je zde čekala divočina, les. Ale co jim zbývalo? Vzali si od banky půjčku a les koupili. Založili osadu, které začali říkat Novohrad (když Čechohrad už existoval)

Aby mohli začít hospodařit, museli les nejprve vykácet. Nějaký čas se tedy živili tím, že pálili a prodávali dřevěné uhlí. Pak teprve mohli začít s obděláváním půdy, která je zde opravdu velice úrodná. Navíc plodiny, které si přivezli z domu, sklízely u starousedlíků veliký úspěch. Například odrůdy vína, které měli Češi, nikdo neznal a byly považované za ty nejlepší. Stejně tak ovocné stromky, jabloně, hrušky nebo švestky, jaké se jinde nepěstovaly. Až když jsem přijel do Čech, všude jsem je poznával.

Krajané u vína

Takže nakonec se díky vlastní vynalézavosti a pili vše obrátilo k dobrému...

Ještě jedno nemilé překvapení je zde čekalo: po smrti starého statkáře Romaněnka se jeden z jeho synů snažil naše osadníky oblafnout a vyhnat z jejich pozemků. Popřel smlouvy, které s nimi starý pán uzavřel, protože prepis ještě nebyl oficiálně proveden. Nakonec pomohla až intervence u samotného cara, který se zrovna zotavoval na Jal-tě. Úřady si pak na vykutáleného synáčka došláply, a ačkoli se snažil předstírat, že zešlél, ničil pole a tvářil se nepřičetně, nakonec se pod hrozbou vyhnanství na Sibiř ne-

odvážil převod pozemků nepodepsat. Takže česká vesnice přece jen vznikla a existuje tam dodnes, i když už v ní nejsou jen Češi.

Ale dnes už se vesnice nejmenuje Novohrad, že?

Ne, poměrně brzy získala staronový název Golubojce. Mohlo by se zdát, že je to podle modré barvy, která se řekne stejně. Ve skutečnosti je ale název odvozený od holubů. U jezera nad vesnicí měli hnízdiště, bylo jich tam vždy ohromné množství. Dnes už to taky není pravda: holubi zmizeli a z jezera je jen taková kaluž. Tomu místu se už před založením vesnice říkalo Golubojce, takže se pak ten název vlastně vrátil. Jen se teď vyslovuje zase po moldavsku: Huluboaia.

Moldavština je hodně podobná rumunštině, že?

Je to rumunština. Moldávie k Rumunsku po první světové válce patřila, předtím se tu střídaly různé vlády, Osmani, Rusové. Po osvobození v druhé světové válce byla zahrnutá do Sovětského svazu jako jedna z jeho republik. Je pochopitelné, že tu tedy kromě rumunských Moldavanů žijí různé národnosti, třeba i velká komunita Gagauzů – to jsou Turkové, kteří se obrátili ke křesťanství. Pak Ukrajinci, Rusové, Bulhaři, my Češi, byly tu i německé vesnice. Když jsem já vyrůstal, nebyl mezi těmito národy žádný problém. Každý mluvil svým jazykem a dorozumívacím byla ruština, jako v celém Svazu. Rodiče mohli dávat děti i do moldavských škol, kde se vyučovalo rumunsky, ale co pak? Kdo uměl rusky, měl mnohem větší možnosti, studovat mohl po celém rozlehлém Svazu, takže většina navštěvovala ruské školy.

A později problémy nastaly?

Bylo to jen nakrátko, ale neblahé následky nese moldavské hospodářství dodnes. V devadesátých letech, když se Svaz rozpadl, se začali moldavští nacionalisté srocovat na náměstí Kišiněva a vykřikovat, ať cizáci táhnou, ať si sbalí kufry a jdou. Panovala tehdy velká euforie z orientace na Evropu, Ruska se chtěli zbavit, prý ho doteď jen krmili. Uplynulo pár let a ukázalo se, kdo koho živil. Teď museli sami Moldavané začít balit kufry a jezdit na práci do Ruska, aby vůbec uživili rodiny. Moldavsko ztratilo odbyt v Rusku, ale v Evropě na ně nečekali s otevřenou náručí, jak si naivně představovali. Francouzští vinaři si trh dobře hlídají, stejně jako třeba španělští zelináři. Mám o tom představu, jezdím s kamionem, takže vozím jejich víno k nám, do Rakouska, na Slovensko... Ti tak akorát jsou zvědaví uvolňovat trh nějakému úrodnému Moldavsku. Takže se moldavské hospodářství, z velké většiny založené na zemědělství, začalo hroutit. Dnes je odbyt sotva třetinový, spousta půdy leží ladem. Je to smutný pohled, dříve kam oko dohlédlo byly vinice, sady, zahrady, teď to zarůstá, zpracovatelské podniky rezaví... Sice už žádné nepokoje mezi národnostmi nejsou, ale těžko se to už napraví. Velká část obyvatel odjíždí za prací do ciziny, domů se vrací jen jako na prázdniny.

Když jsem Valince (Valentina Plugari, Ruslanova manželka a naše paní prodavačka) chválila, jak dobře mluvíte česky, podívala se na mě a povídá: vždyť on je Čech! Tehdy jsem o vašich kořenech neměla tušení, ale i tak – sto padesát let je dost dlouhá doba na to, abyste na ně v jediné české vesnici uprostřed cizího prostředí zapomněli. Jak se vám dařilo udržovat češtinu takovou dobu?

Ze začátku to bylo tak, že Češi tvořili vlastní společnost, snažili se udržet čistě českou komunitu, uzavírali sňatky jenom mezi sebou. Až později, protože jich bylo málo, začali se otevírat okolí. Byly obavy, aby na genetickou izolovanost nedopláceli potomci. Takže rodin, kde by se mluvilo jen česky, začalo ubývat. Za první republiky naši komunitu podporovalo československé velvyslanectví v Rumunsku, r. 1934 vznikla první česká škola. Po válce ale zase zanikla, převládla ruština, i když i hodiny češtiny jsme ve škole stále měli. Ale už těch možností ubývalo, já sám vím, že už nemám ten správný přízvuk. Zato se ten jazyk naší izolovaností zakonzervoval, zachovala se v něm různá stará slova, která už se tady běžně nepoužívají. Třeba krchov, jarmara, hapatyka... Paní Kolářová, u které jsem v České nejprve bydlel, se vždy podívovala: tak to ještě říkávala moje babička! Teď se opět Český stát snaží krajany podporovat, také výukou češtiny.

Česká škola – nejprve ve staré, později ve zbrusu nové budově (1934, 1938)

Lišili se Češi i jinak, než jazykem?

Češi si v naší vesnici vždycky drželi vlastní kulturu, která je oddělovala od ostatních. Téměř všichni uměli hrát na nějaký hudební nástroj. Měli velkou dechovou kapelu, tak o 30 lidech, jezdili po vesnicích a přivydělávali si, byli velice žádaní. Babička mi vyprávěla, že jejímu tátovi se tak podařilo splatit tu půjčku za koupi pozemku. Ještě do devadesátých let minulého století fungovala v naší obci hudební škola, kde se děti mohly několik let úplně zadarmo učit hrát na různé nástroje (nedávno ji obnovili). Vedl ji pan Karásek, to byl velký muzikant. Umění se předávalo z generace na generaci, takže vyrůstali noví a noví hudebníci do naší kapely. Existují i staré fotky, na

kterých všechny ty staré české muzikanty uvidíte: kromě rodu Karásků to tehdy byli i Pluhařovi, Bartošovi, Lněničkovi, Vavřinovi...

Valinka mi také vyprávěla, že její babička, Ukrajinka, bydlela zrovna v půli vesnice, kde končila ukrajinská část a začínala česká. A hned v sousedství se Češi pravidelně scházeli k muzikám, a ona tam vždycky zvědavě a obdivně nahlížela...

To je pravda, bydlela hned vedle Karáskových. Ty muziky, to bývalo něco! U Karásků měli velký taneční sál, podlaha se v něm musela jen blyštět, leštili ji včelím voskem. Češi totiž byli mimo jiné také včelaři, tuto tradici udržují dodnes. Třeba pan Lauďa; jeho syn Oleg se také vrátil do Čech a už tu včelaři, posílal mi svůj med.

Veliký obdiv okolí vzbuzovaly bálové šaty našich žen. Ty bály měly úroveň, nejen výbornou muziku, ale vše, co k tomu patří. Ženy si potrpěly na parádu, pěkné věci. Třeba i květinové zahrádky před jejich domy udivovaly okolí.

Češi zkrátka byli vlastenci a snažili se zachovat vše, jak to dělali doma. Uměli se bavit, svým humorem se tak trochu odlišovali od okolí, byli veselejší, vždycky si rádi zazpívali. Ostatní byly tvrdší, třeba Ukrajinci měli takové vážné tváře, neuměli se tak zasmát. Lidem kolem se ta naše veselost ale líbila. Rádi se přišli na naše zvyky podívat, třeba takové stínání kohouta o posvícení, na to se sjížděly doslova davy z široka daleka.

To zní trochu drasticky, co takové stínání obnášelo?

Nebojte, kohout dostal předem dostatečné množství anestézie, takže byl na samotné „stínání“ už úplně mimo. Jedná se o starodávny zvyk, který se tady v Čechách už neudržel, v Holuboji se ale stále těší velké oblibě. Odehrává se o posvícení, někdy kolem 8. listopadu. Nejprve se sejde rada starších, už u toho je ohromná zábava.

Holubojská kapela

Stařešinové se sesednou u vínka a sepisují žalobu na kohouta. Za všechno neštěstí v obci totiž může on, proto skončí o posvícení na pekáči. Probírájí rodinu po rodině a vzpomínají, co nemilého je uplynulého roku potkalo, kupříkladu: pan Pluhař si koupil nový žigulák, jeho dcera s přítelem si v něm vyjeli a skončili v kanále – a toto všechno jim nahrabal kohout! A tak se pokračuje dům od domu: tu se někdo

Výnášení ortelu nad kohoutem

zvánkou na večerní zabíjení. U toho se prozpěvuje: Na posvícení všechno to vóóní jako v hapatyce..., kapela vyhrává, všichni si s kohoutem zatancují, nalévá se víno, pojíždají koláče... Muzikanti si tak vydělají, v každé chalupě jim kromě pohoštění dají i nějaký penízek – říká se: to je na botičky, nebo to je na čepičku, na cigarety, samozřejmě všechno pro kohouta.

Večer se sejde celá vesnice na velkém hřišti. A nejen vesnice, bývají tam mraky a mraky návštěvníků, každý chce tu srandu vidět. Uprostřed se postaví sud s vínem. Na něho vyleze žalobce, který bude celý ortel nad kohoutem předčítat. Teď se teprve všichni dozvědí, co se kde přihodilo, smějeme se nad patáliemi, které nás potkaly. Jenom kohout z toho nevyjde dobře, nakonec každý uzná, že musí být potrestán, vždyť nám to všechno nahrabal. Když ho zahrabávají do země, naštěstí už o sobě moc neví, během dne ho tak bohatě nalévají vínem, že je večer úplně mimo sebe, apatický. A pak začne samotné „stínání“: zájemce o tento popravčí akt dostane za patřičný poplatek skleničku na posilněnou a do rukou cep. Aby to ale neměl tak jednoduché, zavážou mu oči a třikrát dokola ho provedou kolem sudu. A pak je na něm, jestli trefí poslepu čouhající hlavu kohouta. Samozřejmě to není vůbec jednoduché, stírájí se další a další zájemci, víno teče proudem a muzikanti vyhrávají ještě dlouho do noci. Když už se půlnoc blíží a kohout je stále naživu, většinou se stínačem trochu pomůže, páska na očích se popozvedne... Bývá to celé veliká taškařice, sejdou se tam lidé, kteří se neviděli celý rok.

popral, tu někoho podvedli, tady měl někdo úraz – a toto všechno jim nahrabal kohout! Vše se sepiše, samozřejmě s notnou dávkou humoru, a nad kohoutem se vynese ortel.

Na mladších chlapcích zase leží povinnost obstarat kohouta. Toho musí ukrást ze dvorku, kde mají nějakou slečnu na vdávání. Pak se kohout vyšňoří, navlečou se na něj pentličky, čepička, botičky, a obchází se s ním celá vesnice, stavení od stavení, s poz-

Z vašeho vyprávění je poznat, jak si svých českých kořenů vážíte. Jaké to bylo, když jste se poprvé ocitl v Čechách?

Já jsem tu byl na návštěvě už jako malý chlapec, tak v šesti letech, jedna tetička se do Čech provdala. Jednou jsme se za ní vypravili, dvě rodiny na návštěvu. Půl roku tr-

valo, než si nás proklepli tak, že nás sem odvážili pustit! KGB o nás měla plný šuplík materiálů. Tetička pak byla taky asi dvakrát u nás, přivezla nám gramofonové desky s českými písničkami, takže jsem se zase měli podle čeho učit.

V dospělosti sem přijeli nejprve moji dva bratři na práci. Ze začátku pracovali někde u Náchoda, pak jim někdo poradil, že u Brna je to lepší. Tenkrát dělali i něco v České a seznámili se s paní Kolářovou. Ta jim nabídla bydlení a přijala je takřka za své, vařila jim, oni jí zase pomáhali se vším, co potřebovala, ještě dnes si volají, i když už jsou dávno pryč. Dokonce když jsem je pozval na návštěvu k nám, šli raději bydlet zase k ní.

Já jsem dlouho váhal s odchodem z Moldavska, nejprve jsem se za nimi přijel jen podívat na návštěvu. Líbilo se mi tady, takže jsem se nakonec rozhodl, že do toho trpkého jablka kousnu, že já to nějak přežiji, ale holky už tu budou jako doma, nikdo na nich nic nepozná. Už jsme tady 4 roky.

Vy jste se tu jako doma necítil?

Popravdě řečeno, úplně ne. Když promluví, přece jenom mám jiný přízvuk. A lidé se na mě tak hned dívají: Á, zase jeden Ukrajinec, levná pracovní síla z východu, co se nám sem cpe... Nikoho nezajímá, jak hrdí jsme vždycky byli na to, že jsme Češi. Nemám na čele napsané, že mi babička už nad kolébkou zpívala české ukolébavky. Jak nám záleželo na tom, abychom uchovali rodnou řeč. Ale já to nějak vydržím, a Alinka ani Liduška už přízvuk nemají, na ty se nikdo skrz prsty dívat nebude.

Navíc musím říct, že tady v České nás lidé přijali opravdu dobře, za to bychom chtěli všem poděkovat. Starší Liduška už v Praze studovala dřív, dostala se sem v rámci výběrového středoškolského programu, ale mladší Alinka přicházela do cizího prostředí, do nové školy – a v Lelekovicích ji přijali naprosto perfektně, jsme paní ředitelce velice vděční.

Co jste vlastně dělal před odchodem do Čech vy?

Jsem stavební inženýr, specializovaný na dopravní stavby. Ale v tomto oboru jsem pracoval jen asi pět let. Pak jsme měli malou tesařskou firmu, lakoval jsem nábytek, okna...

Firmu jste měli v té vesnici Holuboje?

Ne ne, tam jsem žil jen do svých patnácti let, pak jsem odešel do Kišiněva na studia a za prací, domů už jsem dojížděl jen na návštěvu. Poznal jsem se s Valinkou, postavili jsme si dům v místě, kde žila, nedaleko města...

Myslela jsem, že jste se s Valinkou znali od dětství, že jste vyrůstali v jedné vesnici, v Holuboje?

Ne, odsud pocházela její máma, takže to tam samozřejmě znala, ale ona už vyrůs-

tala jinde, nedaleko Kišiněva, kde jsme si pak postavili ten dům. Je mi ho líto, teď tam jen chátrá a zarůstá plevelem, deset let práce... Ale dnes je takřka neprodejný. Tak tam o prázdninách jezdíme „na brigády“. Půlku dovolené vždy strávíme tím, že ho dáváme do pořádku.

Škoda, že sem nejde přenést, že?

To je pravda, kdyby to tak šlo! Bydlíme tu zatím v pronájmu, ale stále sháníme něco svého. Není to jednoduché.

A Valinka? Ta asi taky není vyučená prodavačka, že?

To opravdu není, má vystudované dvě vysoké školy, ale na dráhu prodavačky se nepřipravovala, to přinesl život. Nejprve vystudovala pedagogickou fakultu – když jsme se poznali, učila na základní škole, na prvním stupni. Dálkově přitom studovala ještě psychologii, takže potom měla psychologickou poradnu na gymnáziu, další klienty měla různě mezi známými.

Osiřelý dům u Kišiněva...

Ani vy tu ve svém oboru nepokračujete. Není u nás o stavební inženýry zájem?

Zkoušel jsem do nějakých firem volat, ale není to tak jednoduché, musel bych si vyřídit licenci, potvrdit zkoušky, a to zabere hromadu času. Vždyť jenom dva roky trvalo, než jsem dostal povolení k trvalému pobytu, a to jsem jasně doložil, že jsem skutečně Čech a že Plugari je jen ruský přepis jména Pluhař. Třeba Karáskovi to měli jednodušší, těm se jméno nezměnilo.

Ale teď už si i já můžu požádat o změnu příjmení a státní občanství.

Zatím jsem rád, že mám práci, jakou mám, z něčeho žít musíme. Ale musím přiznat, že je to dost náročné, doma se moc neohřeji. Pořád na cestách, jezdím s kamionem po celé Evropě.

Zůstal vůbec ještě někdo z vaší rodiny v Holuboje hospodařit?

Ano, jasně, můj táta tam má stále mnoho pozemků, on a mí dva bratři na nich hospodaří (třetí bratr je na práci v Rusku). Na nějaké zbohatnutí to není, ale k uživení to stačí. Tam se žilo nejlépe asi tak od šedesátých let minulého století do rozpadu Sva-zu v devadesátých letech. Tehdy bylo Moldavsko skutečně jedna velká zahrada. Nej-

horší časy byly za druhé světové války a těsně po ní. Tehdy všechnu naši úrodu zabavil stát, lidem nezůstalo ani zrníčko. Počítalo se s tím, že vesnický člověk si přece jen venku něco může nasbírat, kdežto ve městech nemají nic. Lidé jedli žaludy, travu... Vypukl strašný hladomor. Během jednoho roku babička ztratila manžela a dva syny. Máme fotky, kde je sama doslova jako prst. Nakonec se ale dožila 90 let, přežila čtyři své děti.

Kolik jich celkem měla?

Měla jich sedm: Anton a Jaroslav jí zemřeli na ten hladomor, strýček Věna (Václav), toho si ještě pamatuji, ten umřel někdy už po čtyřicítce na rakovinu, pak byl strýček Josef, tetička Ema, tetička Máňa (ta také zemřela brzy), a můj táta Alexandr poslední.

Babička s námi vždy mluvila hodně česky, zvlášť ona se snažila udržovat české tradice. Pamatuji se, že mívala u sebe české modlitby, které si čítávala. Taková malá černá kožená knížka s křížkem, vidím ji jako dnes, i Bibli měla, to si sebou přinesli ještě z Čech. Když už málo chodila, vždy měla ty knížky položené na stole, občas jimi zalistovala... tenkrát mě to ještě tak nezajímalo.

Pamatujete si ještě na něco, co vás babička učila?

Dokud jsme byli malíci, babička nám hodně zpívala. Třeba ukolébavky: já jsem měl mladší bratry, takže jsem je slýchal stále dokola, jak nás postupně dostávala na uspávání:

Mámo, mámo, hoši k nám jedou!
A Honzíček na teleti
a Pepíček na praseti
a můj milej na vraným koni.

Mámo, mámo, co jim dáme jíst?
Honzíčkovi kus bramborky
Pepíčkovi kousek chleba
a milýmu žemličku s medem.

České tradice v Moldavsku stále žijí

A tak to pokračovalo do nekonečna, než dítě usnulo:

Mámo, mámo, kam jich dáme spát? Toho na lavici, toho pod lavici, a milýho na pěknou postel. A čím je přikrejeme? Toho lopatou, toho koštětem, a milýho krásným dyjalem (příkrývkou). Mámo, mámo, kam jich mám provést? A Honzíčka tam za vrata a Pepíčka tam do blata a milýho do jeho domu.

Ta je krásná! A vůbec ji od nás neznám. Co koledy na Vánoce, také jste zpívali?

Jaké vůbec byly Vánoce v Moldavsku?

Vánoce se všude kolem slavily 6. ledna, jak to bývá u pravoslavných, my Češi jsme se ale stále drželi 24. prosince. Strojili jsme stromeček, babička na Štědrý večer rozpůlila jablíčko a prikazovala nám: Snězte ho, to musíte sníst! Nedej Bůh, někde ve světě zabloudíte, pak si vzpomenete, kde jste to jablíčko jedli, a zase najdete cestu domů! Na Štěpána jsme pak chodili na koledu, to jsme taky uměli různé říkanky.

Bývá v Moldavsku taky sníh?

Jako tady! Jenom mi připadá, že když jsem byl dítě, bývalo ho víc. Ale to říkají i tu. Pamatuji si, když mi bylo šest, jak mě táta musel nosit v náruči do školy, jinak bych zapadl. Bylo tolik sněhu, že bych se tam neprodral. Sáňkovali jsme, lyžovali, všechny zimní radovánky jako tady.

I jinak je příroda v Moldavsku podobná. Jen tam nejsou takové hory jako tady, v lesích rostou hlavně duby a jasany, smrk tam moc neuvidíš. Ale počasí se moc neliší. Snad jen v létě bývá ještě o nějaký ten stupínek víc než tu, takže horko bývá někdy úmorné.

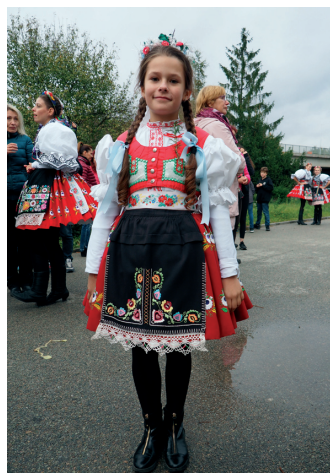
Jaké další svátky jste ještě slavili?

Na Nový rok jsme obcházeli všechny příbuzné s novoročním vinšem, pak na Tři krále chodili na koledu. Potom jsme slavili masopust, zabíjačky bývaly, jitničky jsme mívali, pak na Velikonoce pomlázka... Zkrátka jako tady. A na podzim to posvícení, hody jako v České jsme tam neměli, toto byla taková obdoba.

Jedli jste i typicky česká jídla?

Kapra na Vánoce ne, ale jinak ano. Babička vařivala polívečky: česnečku, bramboračku, mnoho různých druhů. Knedlíky bramborové se zelím a masem, nebo i plněné ovocem.

Na všechny svátky se pekly koláče – těsto babička začala chystat už den předem, třikrát k němu během noci vstávala, aby ho promísila. Pak dřevem rozpálila pec, namlela se maková a ořechová náplň, při tom jsem rád asistoval. Na deset obrovských plechů se vyskládaly koláče, strčily se do pece. To byla vůně! Vždy jsme chodili a otravovali, dokud jsme něco nedostali.

*Alinka Pluhařová
a moravské tradice v České*

Vy jste mi tady při vzpomínání na místě odříkal krásný novoroční vinš. Konec roku se pomalu blíží, co kdybychom se dnes s našimi čtenáři rozloučili přáním do toho nového?

Rád. To jsme vždycky na prvního ledna obešli všechny své příbuzné: kmotřička, babičku, strýčky a tetičky, abychom jim do nového roku popřáli všechno nejlepší:

**Jako vlnka vlnku stíhá
tak rok po roku ubíhá.
Ten krásný novoroční čas
dnes přichází zas.
Jde po starém obyčeji,
lidé sobě štěstí přejí,
pročež bych já vám chtěl přát
by vám Pánbůh ráčil dáti
všechno dobré jen,
by vám blaze plynul každý novoroční den,
byste byli zdraví a beze všech starostí,
na mně se dočkali mnoho mnoho radostí!**

Děkujeme za krásné přání i za celé povídání! Ať se vám u nás daří a cítíte se tu opravdu doma!

